

Natuurtoets

Nuenen West

Toetsing soortenbescherming Wet
natuurbescherming

projectnummer 411948
definitief revisie 00
25 oktober 2017

Natuurtoets

Nuenen West

Toetsing soortenbescherming Wet natuurbescherming

projectnummer 411948

definitief revisie 00
25 oktober 2017

Auteurs

S.C.H.J. van Eijk
H. Hovens (Faunaconsult)

Opdrachtgever

Nuenen West B.V.
Kerkstraat 7
5671 GN Nuenen

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
1-11-17

beschrijving revisie 00
definitief

goedkeuring
G.E. La Rose

vrijgave
P.F.G.M. Kennes

Inhoudsopgave

Blz.

Advies 1

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Planvoornemen	4
1.3	Doel en onderzoeksvragen	5
1.4	Leeswijzer	6
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	7
2.1	Algemeen	7
2.2	Soorten van de Vogelrichtlijn	7
2.3	Soorten van de Habitatrichtlijn	8
2.4	Andere soorten	8
3	Methodiek	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Bureauonderzoek	9
3.3	Terreinbezoeken	9
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	11
4	Resultaten	12
4.1	Beschermde soorten	12
4.1.1	Resultaten bureauonderzoek	12
4.1.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	13
4.1.3	Samenvatting beschermde soorten	18
5	Toetsing effect beschermde soorten	20
5.1	Vogels	20
5.1.1	Effecten op vogels	20
5.1.2	Uitvoerbaarheid vanuit vogels	21
5.2	Zoogdieren	21
5.2.1	Effecten vanuit zoogdieren	21
5.2.2	Uitvoerbaarheid vanuit zoogdieren	22

6 Bronnen **23**

Bijlage

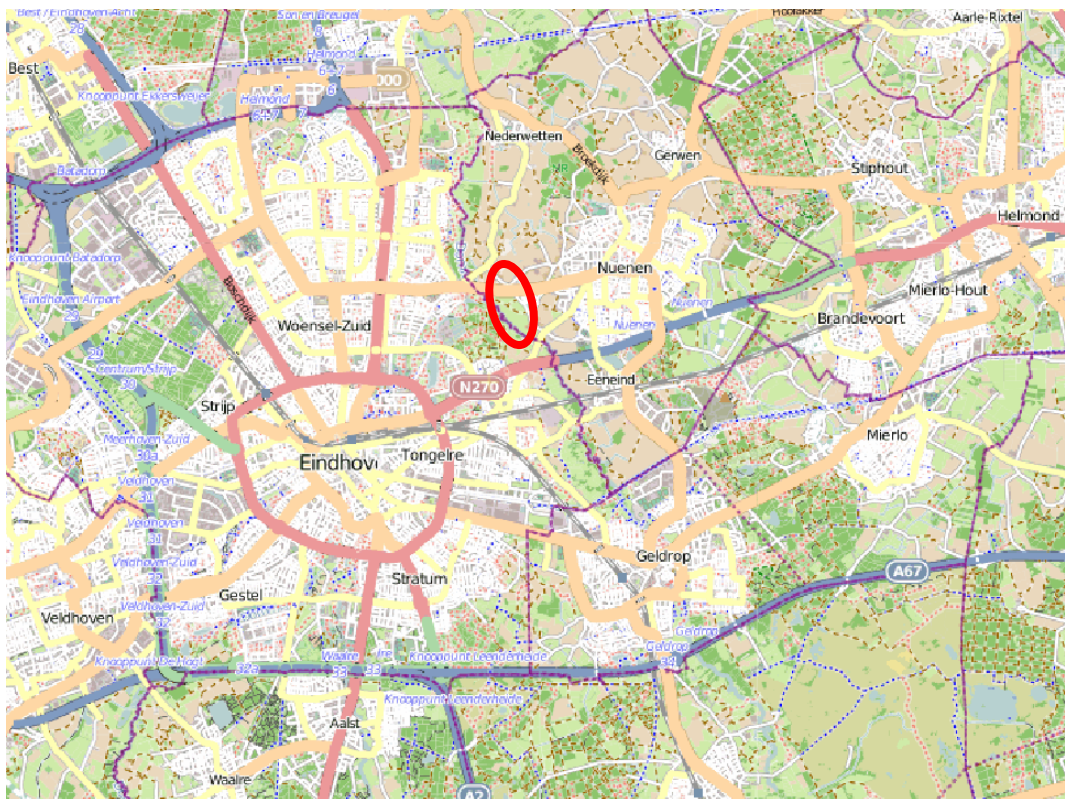
Bijlage I: Wettelijk kader

Bijlage II: locaties af te breken gebouwen

Bijlage III: locaties lokroep steenuil

Bijlage IV: locaties cameravallen

Bijlage V: vliegroutes vleermuizen

Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) Bron: Globespotter, 2016.

Advies

Nuenen West BV is voornemens om ten in het plangebied van Nuenen West de komende jaren woningen te realiseren. De gemeente Nuenen is voornemens het bestemmingsplan vast te stellen. Dit plan maakt de ontwikkeling mogelijk van woningen in het plangebied mogelijk. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten binnen de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met verschillende terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn in het plangebied:

- Vogels – kerkuil, buizerd en huismus;
- Zoogdieren – eekhoorn, steenmarter, hermelijn en vleermuizen;
- Algemene broedvogels (nestplaatsen).

In Tabel 1 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende plan. Aangegeven is of er sprake is van een overtreding van de Wet Natuurbescherming en onder welke voorwaarden het plan uitvoerbaar is.

	Essentieel leefgebied in plangebied?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Is het plan uitvoerbaar?
Algemene broedvogels	Nee	Nee, bij niet verstoren broedgeval	Nee	Ja
Kerkuil	Ja	Ja	Ja	Ja
Buizerd	Ja	Mogelijk	Mogelijk	Ja
Huisumus	Ja	Mogelijk	Mogelijk*	Ja
Eekhoorn	Ja	Ja	Ja	Ja
Vleermuizen	Nee	Nee	Mogelijk*	Ja
Steenmarter, hermelijn	Ja	Ja	Ja	Ja

*De soorten vormen geen belemmering voor de voorgenomen planontwikkeling. Bij renovatie van woningen moet echter onderzoek gedaan worden naar het voor komen van huismussen en vleermuizen in deze gebouwen. Voor het verwijderen van nesten / verblijfplaatsen van deze soorten is een ontheffing nodig.

- Nest eekhoorn
- Waarneming huismus
- Nest kerkuil
- Verblijfplaats kerkuil
- Nest buizerd
- Nest bosuil
- Nest steenuil
- Hermelijn
- Steenmarter (doodgereden)
- Kleine marterachtige (vermoedelijk hermelijn)
- Vliegroutes vleermuizen (zie bijlage V)

Figuur 0.1. Waarnemingen soorten

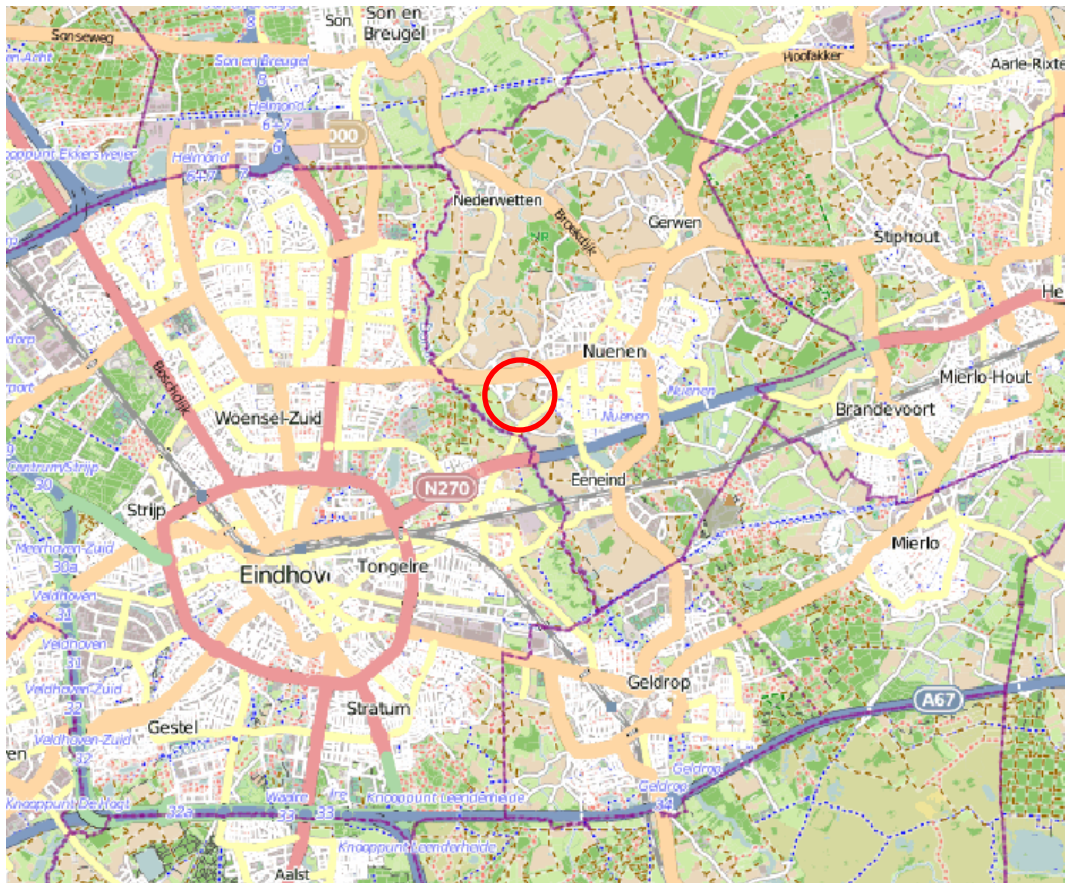
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Nuenen West BV is voornemens om tussen Nuenen en Eindhoven woningen te realiseren. Voor de woningbouwlocatie Nuenen-West is gezien de ontwikkelingen in de woningmarkt een herijkt stedenbouwkundig plan opgesteld. Dit plan past niet geheel binnen de kaders van het geldende bestemmingsplan 'Uitbreidingsplan Nuenen-West' uit 2008. Daarnaast is dit bestemmingsplan in 2018 ook toe aan de verplichte actualisatie. Om deze redenen wordt een nieuw bestemmingsplan voor de woningbouwlocatie opgesteld.

Ruimtelijke plannen, zoals dergelijke bestemmingsplan, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is.

In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

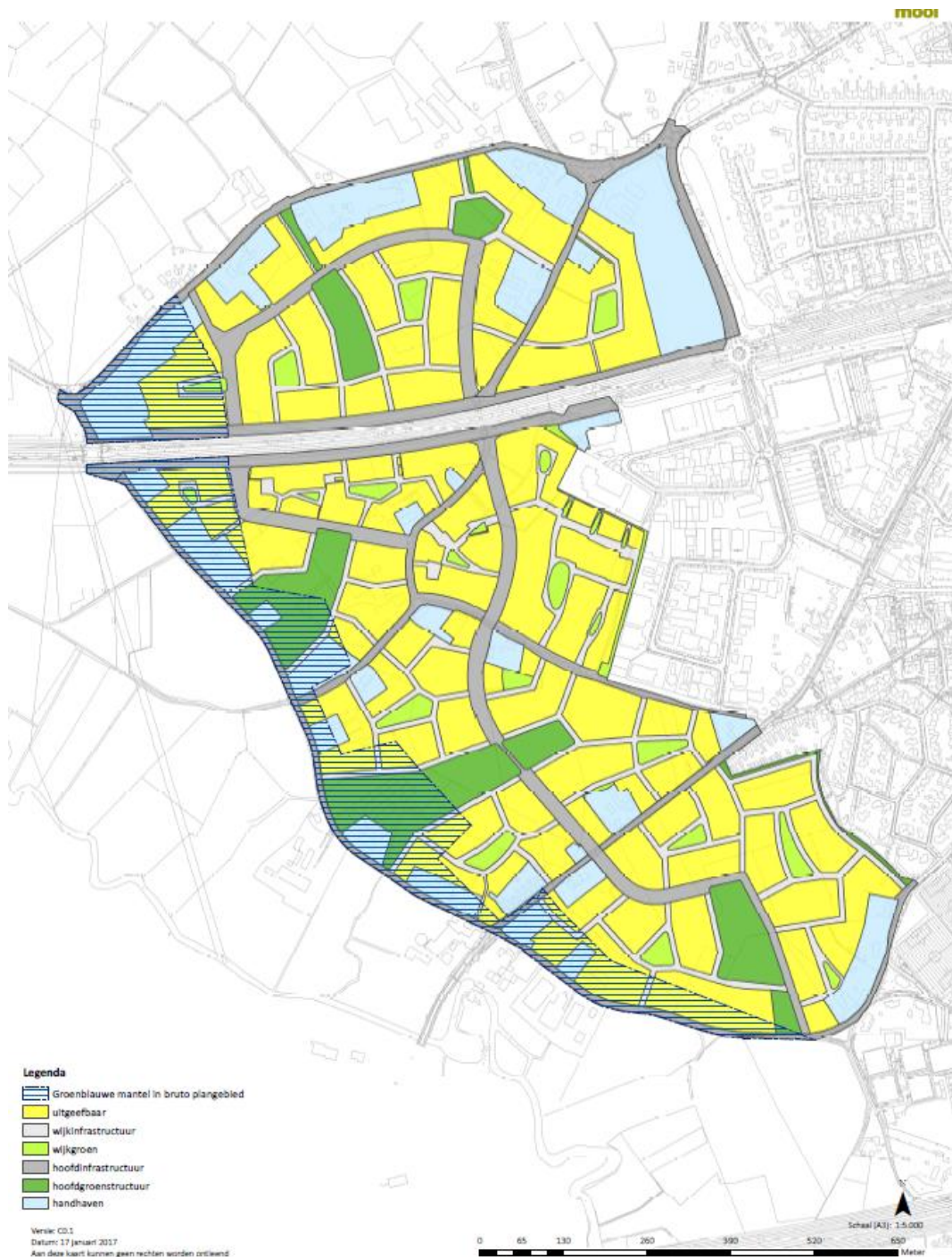

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter

1.2 Planvoornemen

In het plangebied wordt in de komende jaren een woonwijk gerealiseerd. De opzet van deze woonwijk is globaal weergegeven op Figuur 1.2. De wijk wordt in de komende twintig jaar ontwikkeld. Bestaande gebouwen en de omliggende tuinen in het plangebied blijven grotendeels behouden. De in de komende jaren af te breken gebouwen zijn weergegeven in bijlage II. De agrarische percelen en een aantal verruigde percelen worden omgevormd tot woongebied.

De komende jaren wordt de woonwijk vanuit de Europalaan naar het zuiden toe ontwikkeld. Dit sluit aan bij reeds ontwikkelde delen van de wijk. Pas in een later stadium wordt de woonwijk aan de noordkant van de Europalaan ontwikkeld.

Figuur 1.2. Schets planvoornemen (Nuenen West BV, 17 januari 2017).

1.3 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan?
- Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden?
- Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming. De gebiedsbescherming die ook deel uit maakt van de Wet natuurbescherming wordt uitgewerkt in separate rapportages.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de Boswet.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Tijdens een bijeenkomst van het Netwerk Groene Bureau d.d. 16 december 2016 is aangegeven dat drie provincies (Utrecht, Overijssel en Gelderland) de geldende "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten" (LNV, 2009) aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. De verwachting is dat ook overige provincies deze beschermingsstatus aanhouden. De lijst wordt begin 2017 door de provincies geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bij voorliggende toetsing is uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden.

2.2 Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (zie artikel 3.1 in tekstkader in de Bijlage).

2.3 Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

2.4 Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies. Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.
3. Eventueel aanvullende soortonderzoeken.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de Bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2012-2017 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast worden indien relevant ook regionale bronnen, atlassen, gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

3.3 Terreinbezoeken

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden

op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op onderstaande dagen zijn een terreinbezoeken uitgevoerd door een of meer deskundig ecologen van Antea Group en Faunaconsult. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen. Afhankelijk van het onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende onderzoekstechnieken en hulpmiddelen, zoals een batdetector, RAVON visnet en geluidsapparatuur.

Tabel 3.1. Overzicht onderzoeksdata, omstandigheden en soorten.

Datum	Tijd	Weer	Soort
28-02-2017	17:30 – 20:45	4 C°, licht bewolkt, windkracht 2	Uilen
7-03-2017	9:00 – 11:45	4 C°, licht bewolkt, windkracht 2	Alles, specifiek buizerd en amfibieën
30-03-2017	20:00 – 21:45	14 C°, licht bewolkt, windkracht 2	Uilen
3-04-2017	8:45 – 11:45	13 C°, bewolkt, windkracht 2	Alles, specifiek buizerd en amfibieën
11-04-2017	9:00 – 10:45	10 C°, bewolkt, windkracht 3	Alles, specifiek huismus
11-05-2017	18:45 – 23:15	20 C°, begin bewolkt regenachtig, daarna droog. Windkracht 2.	Amfibieën, huismus, uilen.
16-05-2017	Avond	22 C°, droog. Windkracht 0	Vleermuizen, uilen
19-06-2017	Avond	21 C°, droog. Windkracht 0	Vleermuizen, uilen
17-08-2017	Ochtend	16 C°, droog. Windkracht 0	Vleermuizen
7-09-2017	Avond	15 C°, droog. Windkracht 0	Vleermuizen, uilen

Onderzoek cameravallen

Naast terreinbezoeken is met behulp van cameravallen onderzoek gedaan naar het voorkomen van kleine marterachtigen in het gebied. Gedurende vier perioden (van in totaal 62 nachten) werden er telkens 2 fotovallen geplaatst (Reconyx Hyperfire HC 600, met default instellingen, waarbij per 'trigger' 3 foto's worden gemaakt). Daarbij werd vóór de fotovallen en in een route van enkele meters er naar toe aas uit gelegd (schelvislever in eigen olie). Om een soort van grote mostela (dat is een lokkist om kleine marterachtigen in te kunnen fotograferen, zoals beschreven op <http://stichtingkleinermarters.nl/mostela/>) te creëren, werd er op locatie 1 (zie bijlage III) lokaal gevonden plaatmateriaal rondom de fotoval geplaatst (deels zichtbaar in figuren 4 en 5). Tabel 2 geeft de omstandigheden rondom het fotovalonderzoek weer.

Vleermuisonderzoek

Het voorkomen van vleermuizen in het plangebied is onderzocht met behulp van een heterodyne vleermuisdetector (Petterson D100). Van lastig te determineren soorten zijn met behulp van een time-expansion detector/recorder (Tranquility 3) geluidsopnamen gemaakt, waarvan vervolgens het sonogram op de computer is geanalyseerd. Ten aanzien van de in Bijlage II weergegeven te slopen bebouwing werden de duur van het onderzoek, het startmoment en het aantal onderzoeksronde bepaald aan de hand van het vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureau's, 2017), waarbij werd aangenomen dat er mogelijk zomer-, paar-, winter en/of kraamverblijven van laatvlieger, gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis aanwezig waren.

Voorafgaand en aansluitend op het bovengenoemde onderzoek werd in de rest van het onderzoeksgebied nagegaan of er belangrijke vliegroutes of foerageergebieden en zomerverblijven aanwezig waren.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van de terreinbezoeken kan worden bepaald wat de effecten van de plannen op beschermde soorten zijn en kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek).

4.1 Beschermde soorten

4.1.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten genoemd in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming: De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (NDFF, 2012-2017).

Soortgroep	Soort	HR	A/B
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Buizerd		
	Huismus		
	Gierzwaluw		
	Ransuil		
	Steenuil		
	Kerkuil		
	Havik		
	Sperwer		
Zoogdieren	Steenmarter		x
	Eekhoorn		x
	Das		x
	Hermelijn		x
	Bunzing		x
	Wezel		x
	Vleermuizen*	x	
Vissen	Beekprik	x	
Reptielen	Geen waarnemingen		
Amfibieën	Alpenwatersalamander		x
	Kamsalamander	x	
Insecten - Dagvlinders	Iepenpage		x
Insecten - Kevers	Geen waarnemingen		
Insecten - Libellen	Geen waarnemingen		
Planten	Grote leeuwenklauw		x
	Kartuizer Anjer		x

*Vleermuizen: rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.1.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Vogels

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het projectgebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Het gaat om de buizerd, huismus, gierzwaluw, ransuil, steenuil, kerkuil, havik en sperwer. Naar een aantal soorten is specifiek onderzoek uitgevoerd om de aanwezigheid van nesten aan te tonen dan wel uit te sluiten.

Havik en sperwer

Tijdens de terreinbezoeken is gezocht naar horsten en nesten van de havik en de sperwer. Los van een plukplaats aan de rand van het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden dat een van beide soorten in het plangebied een nestlocatie heeft. Het jachtgebied van beide soorten is zeer uitgestrekt. De plukplaats geeft aan dat één van beide soorten in het plangebied voor komt, maar op basis van de onderzoeken kan worden uitgesloten dat de sperwer of de havik een nest in het plangebied hebben.

Steenuil, ransuil en kerkuil

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied de kerkuil, steenuil en ransuil zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied.

De aanwezigheid van (nesten van) steenuilen en kerkuilen in het plangebied is door ons nader onderzocht conform richtlijnen uit het kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017) en het kennisdocument kerkuil (BIJ12, 2017), voor de ransuil zijn geen specifieke richtlijnen beschikbaar. Door ons is een aantal terreinbezoeken uitgevoerd (zie Tabel 3.1). Tijdens deze bezoeken is gezocht naar uilen door zichtwaarnemingen, waarneming van uitwerpselen en braakballen, waarneming door geluid en voor de steenuil het afspelen van geluidsopnamen van de roep van een uil om terugroepen uit te lokken (voor de steenuil). De locaties waar de geluiden zijn afgespeeld zijn weergegeven in bijlage III.

Tijdens de eerste avond zijn geen waarnemingen van uilen gedaan. Ook is niet gereageerd op de met geluidsapparatuur afgespeelde lokroep van de steenuil. Tijdens de tweede avond zijn ook geen waarnemingen van uilen gedaan. Ook is niet gereageerd op de met geluidsapparatuur afgespeelde lokroep van de steenuil. Uit gesprekken met bewoners blijkt dat net ten noorden van het plangebied steenuilen voor komen. Ook zijn daar de laatste jaren jongen geboren. Op basis van de gegevens en de terreinbezoeken is uit te sluiten dat de steenuil in het plangebied een nest heeft.

Bij Dubbestraat 5 is een broedgeval van de kerkuil vastgesteld. Tijdens het veldbezoek van 11-05-2017 is de kerkuil waargenomen. Deze vloog naar de nestkast om zijn jongen te voeren. Tevens zijn de jongen van de kerkuilen gehoord in de kast. Dit broedgeval wordt mondeling bevestigd

door de bewoner van de woning aan Dubbestraat 5. Het betreft een broedgeval dat al vele jaren op die locatie aanwezig is.

Figuur 4.1. Nestlocatie kerkuil in het plangebied.

In de schuur bij de woning aan de Vorsterdijk 14 is een uilengat aanwezig. De nestkast achter dit gat wordt reeds enkele jaren gebruikt door een bosuil. Ook dit jaar (2017) is een broedgeval van deze uilensoort aanwezig (mondelijke mededeling bewoner).

In de woning aan Dubbestraat nr. 46 zijn twee uilengaten aanwezig. De bosuil gebruikt de zolders achter deze gaten als verblijfplaats. Op deze locaties zijn geen nesten van uilen aanwezig.

In het noorden van het plangebied op de woning aan Dubbestraat 2 is een kerkuil waargenomen tijdens het bezoek van 7 september 2017. Bewoners gaven bij navraag aan dat er geen nest van de uil in de omgeving bekend was. Vermoedelijk betreft het de uil, of een jong, horend bij de broedlocatie bij Dubbestraat 5.

Bij de gebouwen aan de Opwettenseweg 132 is een verblijfplaats voor de kerkuil aanwezig. Hier is geen sprake van een nestlocatie (Staro, 2016). Vermoedelijk betreft het een verblijfplaats van dezelfde uil als de uil van de broedlocatie bij Dubbestraat 5.

In het plangebied zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een broedlocatie van de ransuil.

Buizerd

In het plangebied is in 2016 een paartje buizerds waargenomen (Antea group, 2016). De broedlocatie van dit paartje is onbekend. Om de mogelijke aanwezigheid van een broedlocatie in het plangebied te onderzoeken is onderzoek uitgevoerd conform de richtlijnen uit het kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017). Op 7-03-2017 is in het noorden van het plangebied een paartje buizerds waargenomen bij een horst (zie Figuur 4.2). In het zuiden van het plangebied is een exemplaar van de buizerd waargenomen. Hier is echter geen nest aangetroffen. Uit de volgende terreinbezoeken (zie Tabel 3.1) blijkt dat de horst aan de noordkant van het plangebied wordt gebruikt als broedlocatie van de buizerds. Deze locatie is daarmee een jaarrond beschermd nest. In de rest van het plangebied of de directe zijn geen broedgevallen van de buizerd aangetroffen.

Figuur 4.2. Nest buizerd in het plangebied.

Huismus en gierzwaluw

In het gehele plangebied zijn rond bebouwing huismussen aanwezig. Locaties waar huismussen zijn waargenomen zijn weergegeven op Figuur 0.1. In de af te breken schuren/gebouwen zijn geen nesten van huismussen aanwezig (zie Bijlage II). De nesten van huismussen bevinden zich in gebouwen die blijven staan (zie Figuur 4.3). Beplanting in de directe omgeving van gebouwen is van groot belang voor het functioneren van de nesten.

Figuur 4.3. Huismussen op het dak van Vorsterdijk 16

Gierzwaluwen zijn vogels die met name in gebouwen binnen de bebouwde kom nestelen. Tijdens de verschillende terreinbezoeken zijn geen gierzwaluwen in het plangebied waargenomen. Het is daarmee uit te sluiten dat nestlocaties van gierzwaluwen in het plangebied aanwezig zijn.

Naast de jaarrond beschermde nesten uit categorie 1 t/m 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Er zijn in het plangebied geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Naast de vogelsoorten met de jaarrond beschermde nesten broeden ook algemene broedvogels in het plangebied.

Zoogdieren

Vleermuizen

De noordelijk gelegen te slopen gebouwen (zie Bijlage II) zijn ongeschikt voor vleermuizen door het ontbreken van geschikte ruimtes in deze veelal metalen gebouwen. De zuidelijk gelegen te slopen gebouwen zijn conform vleermuisprotocol 2017 onderzocht. In de te slopen bebouwing bevinden zich geen vleermuisverblijven. In het onderzoeksgebied werd slechts één vleermuissoort waargenomen; de gewone dwergvleermuis. Van deze soort werd een aantal vaste vliegroutes en foerageergebieden waargenomen (zie Bijlage V). De belangrijkste vaste vliegroute bestaat uit de dubbele rij zomereiken naast de Bakertse Landweg. Hier vlogen op 19 juni 2017 en op 7 september 2017 respectievelijk 15 en 30 gewone dwergvleermuizen in westelijke richting. De zomereiken naast de Bakertse Landweg fungeren tevens als een belangrijk foerageergebied (3-7 jagende dieren).

Hermelijn, wezel en bunzing

Tijdens het cameravallenonderzoek werden geen kleine marterachtigen waargenomen, ondanks het feit dat de cameravallen in totaal 62 nachten (124 valnachten) in het veld stonden en (samen) 1495 maal 'getriggerd' werden (dit leverde 4485 foto's op). In onderzochte braakballen werden geen kleine marterachtigen aangetroffen (maar wel spitsmuizen en woelmuizen). Ook werden er geen marteruitwerpselen gevonden. Uit interviews met een aantal bewoners blijkt echter een aantal betrouwbare waarnemingen van hermelijnen te zijn gedaan. De bewoonster van Dubbestraat 46 geeft aan in het verleden marterachtigen in de tuin te hebben gezien. De locaties van de waarnemingen zijn weergegeven in Figuur 0.1 in het advieshoofdstuk voor aan deze rapportage.

Uit het fotovallenonderzoek blijkt wel dat er voor een soort als de hermelijn voldoende prooidieren (o.a. bruine ratten) aanwezig zijn. Het lijkt er op dat het onderzoeksgebied leefgebied is van de hermelijn, maar dat er slechts sprake is van een lage dichtheid. Er zijn geen aanwijzingen dat de wezel en de bunzing in het plangebied voorkomen.

Das

In de omgeving van het plangebied zijn dassenburchten aanwezig. De dichtst bij zijnde burcht ligt op meer dan 400 meter afstand van het plangebied. De burchten maken onderdeel uit van een groter netwerk van burchten in de omgeving van Nuenen (bron: gemeente Nuenen, mail Arie Ras). De das wordt sporadisch in het plangebied waargenomen (mondelijke mededeling bewoonster gebied). De das is ook een keer waargenomen met de tijdens het onderzoek opgestelde cameravallen. In Figuur 4.4. is de ligging van de burchten in de omgeving weergegeven.

Figuur 4.4. Locatie dassenburchten ten opzichte van het plangebied van Nuenen West (bron: gemeente Nuenen, mail Arie Ras)

Steenmarter

De steenmarter komt voor in het plangebied. Er is een waarneming van een dood exemplaar uit 2014 bekend op de Vorsterdijk, vlak bij de Europalaan (NDFF, 2017). Er zijn geen locaties bekend van vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort in het plangebied. Bij de gebouwen die gesloopt worden zijn geen (sporen van) steenmarters waargenomen. Het is aannemelijk dat het plangebied in gebruik is als foerageergebied voor de soort.

Eekhoorn

In het plangebied zijn tijdens eerdere veldbezoeken twee exemplaren van de eekhoorn waargenomen (Antea group, 2016). Tijdens de veldbezoeken is een nest van de eekhoorn in het plangebied waargenomen. Waarschijnlijk zijn er meerdere nesten in de dichtbegroeide naaldbomen aanwezig. De locatie van het bekende nest is weergegeven in Figuur 0.1 aan het begin van deze rapportage.

Reptielen

Op basis van de bureaustudie blijkt dat de levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied is waargenomen. In het plangebied is de soort tijdens de vele terreinbezoeken van de afgelopen jaren niet waargenomen. Een groot deel van het plangebied is agrarisch in gebruik. Tussen deze agrarische percelen ligt af en toe een snipper met potentieel geschikt leefgebied voor de soort. Het agrarisch gebruik zorgt er voor dat het gehele plangebied ongeschikt is. Potentieel geschikte gebieden liggen namelijk geïsoleerd ten opzichte van gebieden waar de

hagedis voor komt. Deze gebieden liggen ten noord oosten van de kern van Nuenen. Kolonisatie van het plangebied is zeer onwaarschijnlijk. Dit overwegende kan worden uitgesloten dat de levendbarende hagedis, of andere reptielen voor komen in het plangebied.

Amfibieën

Op basis van de bureaustudie blijkt dat de kamsalamander en de alpenwatersalamander in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. De aanwezigheid van de alpenwatersalamander en kamsalamander in het plangebied is onderzocht conform richtlijnen uit het kennisdocument kamsalamander (BIJ12, 2017). Door ons is een aantal terreinbezoeken uitgevoerd (zie Tabel 4.3). Tijdens deze bezoeken is gezocht naar exemplaren, larven en eitjes. Wateren zijn bemonsterd met een RAVON visnet.

Tijdens verschillende terreinbezoeken is gericht gezocht naar amfibieën in de verschillende wateren in het plangebied. Alleen de gewone pad en de bruine kikker zijn waargenomen. In het water centraal in het plangebied zijn veel larven van de gewone pad en de bruine kikker aangetroffen. Zwaarder beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Op basis van de informatie en de onderzoeken is uit te sluiten dat zwaarder beschermde amfibieën in het plangebied voor komen.

Vissen

De beekprik is een beschermde vissoort die is waargenomen in de omgeving van het plangebied. De beekprik is een soort die voor komt in stromende heldere beekjes met een zeer goede waterkwaliteit. In het plangebied zijn dergelijk beekjes niet aanwezig. Ook is er geen geschikt biotoop aanwezig voor overige zwaarder beschermde vissoorten. Het kan daarmee worden uitgesloten dat zwaarder beschermde vissoorten in het plangebied voor komen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie komen los van de iepenpage geen zwaarder beschermde vlinders, libellen en soorten uit overige soortgroepen. De iepenpage is met name veel waargenomen ten zuidwesten van het plangebied. De soort heeft iepen nodig. In het plangebied staan geen iepen. Het plangebied is daarmee ongeschikt voor deze soort. Het plangebied is ook ongeschikt voor andere soorten uit deze soortengroepen. Soorten uit deze soortgroepen zijn zeer biotoop kritisch. Het kan daarmee worden uitgesloten dat zwaarder beschermde soorten uit deze soortgroepen in het plangebied voor komen.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de in de omgeving van het plangebied de grote leeuwenklauw en de kartuizer anjer zijn waargenomen. Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde planten waargenomen. Het biotoop is voor grote delen ook maar beperkt geschikt voor soorten die uit de bureaustudie komen. Het plangebied is grotendeels landbouwkundig in gebruik, of is tot voor kort in gebruikt geweest voor de landbouw. De delen waar dit niet het geval is zijn tijdens de verschillende terreinbezoeken onderzocht op het voor komen van beschermde planten. Er zijn geen exemplaren van zwaarder beschermde planten waargenomen. Het kan daarmee worden uitgesloten dat beschermde plantensoorten in het plangebied voor komen.

4.1.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 4.7 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.7: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Beschermings-regime	Aanwezigheid	Toelichting
Vogels	Beschermd tijdens het broedseizoen	Ja	
Kerkuil	Jaarrond beschermd nest	Ja	Nestlocatie
Buizerd	Jaarrond beschermd nest	Ja	Nestlocatie
Huismus	Jaarrond beschermd nest	Ja	Mogelijke nestlocaties in te renoveren woningen.
Vleermuizen	Artikel 3.5	Ja	Mogelijk verblijfplaatsen in te renoveren woningen
Das	Artikel 3.10, onderdeel A	Ja	Komt sporadisch in het plangebied, geen burcht in gebied.
Hermelijn	Artikel 3.10, onderdeel A	Ja	Komt voor in het plangebied. Waarschijnlijk zijn er vaste rust en verblijfplaatsen
Steenmarter	Artikel 3.10, onderdeel A	Ja	Komt voor in het plangebied. Waarschijnlijk zijn er vaste rust en verblijfplaatsen
Eekhoorn	Artikel 3.10, onderdeel A	Ja	Nest

5 Toetsing effect beschermde soorten

5.1 Vogels

5.1.1 Effecten op vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.1 en 3.5). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze (en wanneer de soorten uit artikel 3.5 kunnen uitwijken naar alternatief leefgebied) zijn geen belemmeringen vanuit de Wet Natuurbescherming aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden door (algemeen voorkomende) soorten met name in opgaande vegetatie). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

In het plangebied en de omgeving zijn jaarrond beschermde nesten van de kerkuil, steenuil, buizerd en huismussen aanwezig.

Kerkuil

Van de kerkuil is een nestlocatie aanwezig in het plangebied. Dit is een jaarrond beschermd nest. Door de ontwikkeling van de woonwijk gaat in de toekomstige situatie de functionaliteit van de nestlocatie naar alle waarschijnlijkheid verloren. De nestlocatie wordt in de toekomstige situatie namelijk omgeven door een grote schil aan woningen. Voor het mogen aantasten van de functionaliteit van het nest is een ontheffing in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig.

Steenuil

Net ten noorden van het plangebied is een nestlocatie van een steenuil aanwezig. Deze nestlocatie ligt op ongeveer 125 meter van het plangebied af. Tussen het nest en de toekomstige woonwijk ligt bestaande bebouwing en groen. Dit schermt de nestlocatie af van invloeden vanuit de nieuwe woonwijk. Het plangebied in de omgeving van de nestlocatie is op dit moment maar beperkt geschikt als leefgebied voor de steenuil. In de omgeving van het nest, buiten het plangebied is veel geschikt biotoop aanwezig. Door de planontwikkeling veranderen de omstandigheden rond het nest zo goed als niet. Het nest kan blijven functioneren. De ontwikkeling heeft daarmee geen effect op het nest van de steenuil.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Buizerd

In het noorden van het plangebied is een jaarrond beschermd nest van de buizerd aanwezig. Door de ontwikkeling van de plannen verdwijnt de nestlocatie uiteindelijk. Om een jaarrond beschermd nest te mogen verwijderen is een ontheffing nodig. De planontwikkeling in het deel van het plangebied waar het nest zich bevindt is echter pas over een heel aantal jaren. Buizerds maken gebruik van verschillende nesten in verschillende jaren. Het is daarmee goed mogelijk dat de buizerd in de komende jaren andere locaties gaat gebruiken. Geadviseerd wordt om jaarlijks onder andere de buizerd in het plangebied te volgen en indien nodig tijdig een ontheffing aan te vragen voor deze soort

Huismussen

Op verschillende locaties in het plangebied komt de huismus voor. Nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd. De nesten zijn aanwezig in woningen die bij de ontwikkeling van Nuenen West behouden blijven. Daarmee heeft het plan geen effect op de nesten zelf. De directe omgeving van de nesten is ook beschermd. Het gaat dan om hoog opgaande (wintergroene) beplanting. Het is nog onduidelijk hoe de exacte invulling van het plan op kavelniveau er uit gaat zien. Mogelijk verdwijnt essentieel groen, waardoor de nestlocatie ongeschikt wordt. Daarnaast moet een aantal woningen waar huismussen voor komen wellicht gerenoveerd worden, waarbij nesten mogelijk worden aangetast. Bij het aantasten van nesten is een ontheffing nodig.

Geadviseerd wordt om in het jaar voor de concrete renovatie van de woningen en de bijbehorende kavels een onderzoek te doen naar het voor komen van de huismus in de betreffende woning. Op basis van deze uitkomst kan dan het effect bepaald worden. Vervolgens kan door middel van mitigerende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing de uitvoering van de plannen mogelijk gemaakt worden.

5.1.2 Uitvoerbaarheid vanuit vogels

Door het actueel houden van natuurgegevens, het voorkomen van het verstoren van broedgevallen, het eventueel nemen van mitigerende maatregelen al dan niet in combinatie met een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming zorgt er voor dat het plan zoals dat nu voor ligt uitvoerbaar is.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Effecten vanuit zoogdieren

Vleermuizen

In de te slopen gebouwen (geel omcirkeld in Figuur 0.1) zijn geen vleermuisverblijven aanwezig. De voorgenomen ontwikkeling en sloop van de gebouwen heeft geen effect op verblijven van vleermuizen. Andere gebouwen in het plangebied kunnen vleermuisverblijven bevatten. Deze woningen zijn niet onderzocht conform het vleermuisprotocol omdat de voorgenomen woningbouwontwikkeling geen effect heeft op deze verblijven. De mogelijke verblijven kunnen immers blijven functioneren na de ontwikkeling van de woonwijk. Voor de bestaande woningen geldt net als bij huismussen dat op het moment dat de woningen gerenoveerd gaan worden het noodzakelijk is om een vleermuisonderzoek bij deze woningen uit te voeren. Door de renovatie kunnen namelijk vleermuisverblijven geschaad worden.

De vliegroutes die in het plangebied aanwezig zijn kunnen door de geplande woningbouwontwikkeling deels niet meer functioneren. De vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd op het moment dat ze essentieel zijn voor het functioneren van een verblijfplaats. De vliegroutes die in het plangebied zijn niet essentieel voor het functioneren van een verblijfplaats. In de omgeving zijn vervangende vliegroutes en foerageergebied beschikbaar. De routes zijn daarmee niet wettelijk beschermd. Er is daarmee geen wettelijke belemmering voor het uitvoeren vna de plannen vanuit de vliegroutes van veermuizen. Het verdient echter wel de aanbeveling om met name de route / bomenrij langs de Bakertse Landweg te behouden.

Das

In het plangebied komt de das sporadisch voor. In het plangebied zijn geen burchten aanwezig. De dichtsbijzinde burcht ligt op meer dan 400 meter van het plangebied af. Rond de burchten blijft na de ontwikkeling van Nuenen west voldoende foerageergebied voor de das over. Ook belemmert de ontwikkeling van Nuenen-West de onderlinge bereikbaarheid van de burchten maar zeer beperkt. Gesteld kan worden dat het effect van de ontwikkeling van Nuenen-West op de das te verwaarlozen is.

Hermelijn en steenmarter

De hermelijn en de steenmarter gebruiken het plangebied als foerageergebied. Gezien het schaalniveau van het plangebied is het aannemelijk dat in het plangebied verblijfplaatsen aanwezig zijn. Beide soorten zijn beschermd volgens artikel 3.10 (onderdeel A) uit de Wet natuurbescherming. Met name de verblijfplaatsen zijn daarbij beschermd. Door de planontwikkeling verdwijnt een deel van het leefgebied en wellicht ook een of meerdere verblijfplaatsen. Om dit te kunnen doen is een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming nodig.

Eekhoorn

In het plangebied komt de eekhoorn voor. Ook zijn in het plangebied nesten aangetroffen. De eekhoorn is beschermd volgens artikel 3.10 (onderdeel A) uit de Wet natuurbescherming. Door de ontwikkeling van Nuenen West wordt het huidige leefgebied van de eekhoorn voor het grootste deel ongeschikt voor de soort. Ook worden een of meerdere nesten vernietigd. Om dit te kunnen doen is een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming nodig.

5.2.2 Uitvoerbaarheid vanuit zoogdieren

Door het actueel houden van natuurgegevens, het voor komen van het verstoren van broedgevallen, het eventueel nemen van mitigerende maatregelen al dan niet in combinatie met een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming zorgt er voor dat het plan zoals dat nu voor ligt uitvoerbaar is.

6 Bronnen

Antea group, 2016. Natuurtoets. Nuenen West bouwvlak C en D.

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd.

BIJ12, 2017. Kennisdocument das.

BIJ12, 2017. Kennisdocument steenuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument kerkuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument kamsalamander.

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS Nederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureau's, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Staro, 2016. Quickscan flora en fauna. Opwettenseweg 132 te Nuenen.

Overig:

NDFF

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

Natuurtoets
Nuenen West
projectnummer 411948
25 oktober 2017 revisie 00
Nuenen West B.V.

Bijlage

Bijlage I: Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden. Info tabel: Ingekorte lijst vogelsoorten Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn uit de lijst verwijderd.

Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluitier	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenzwaluw	Huiszwaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmsijs	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluitier
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluitier	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Georde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Grauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Grauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Grauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten (niet zijnde vogels) die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren-landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreepad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimpernelblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimpernelblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Insecten-haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Insecten-libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout	watervleermuis	
sierlijke witsnuitlibel	gewone dwergvleermuis		
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus
Reptielen	dikkopschildpad	Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug
	kemp's zeeschildpad		gewone vinvis
	lederschildpad		bruinvis
	soepschildpad		dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn
	platte schijfhoren		witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis
	drijvende waterweegbree		potvis
	groenknolorchis		butskop
	kruiwend moerasscherm		dwergvinvis
	zomerschroeforchis		griend
			witte dolfijn

Natuurtoets

Nuene West
 projectnummer 411948
 25 oktober 2017 revisie 00
 Nuene West B.V.

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Brabant, vrijgesteld. Soorten met een asterisk (***) zijn alleen in Limburg - voor een deel van het jaar - vrijgesteld.

<u>Zoogdieren</u> Aardmuis* Boommarter Bosmuis* Bunzing** Damhert Das Dwergmuis* Dwergspitsmuis* Edelhert Eekhoorn*** Egel* Eikelmuis Gewone bosspitsmuis* Gewone zeehond Grote bosmuis Grijs zeehond Haas* Hermelijn** Huisspitsmuis* Konijn* Molmuis Ondergrondse woelmuis* Ree* Rosse woelmuis* Steenmarter*** Tweekleurige bosspitsmuis* Veldmuis* Veldspitsmuis Vos*	Waterspitsmuis Wezel** Wild zwijn Woelrat* <u>Amfibieën</u> Alpenwatersalamander Bruine kikker* Gewone pad* Kleine watersalamander* Meerkikker* Middelste groene kikker* Vinpootsalamander Vuursalamander <u>Reptielen</u> Adder Hazelworm*** Levendbarende hagedis*** Ringslang <u>Vissen</u> Beekdonderpad Beekprik Elrits Europese rivierkreeft Gestippelde alver Grote modderkruiper Kwabaal <u>Dagvlinders</u> Aardbeivlinder Bosparelmoervlinder Bruin dikkopje Bruine eikenpage	Donker pimperlblaauwtje Duinparelmoervlinder Gentiaanblaauwtje Grote parelmoervlinder Grote vos Grote vuurvlinder Grote weerschijnvlinder Iepenpage Kleine heivlinder Kleine ijsvogelvlinder Kommavlinder Pimperlblaauwtje Sleedoornpage Spiegeldikkopje Veenbesblaauwtje Veenbesparelmoervlinder Veenhooibeestje Veldparelmoervlinder Zilveren maan <u>Libellen</u> Beekkrombout Bosbeekjuffer Donkere waterjuffer Gevlekte glanslibel Gewone bronlibel Hoogveenglanslibel Kempense heidelibel Speerwaterjuffer <u>Kevers</u> Vliegend hert
---	--	---

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c

<u>Planten</u> Akkerboterbloem Akkerdoornzaad Akkergentroost Bekliede ogentroost Berggamander Bergnachtsorchis Blaasvaren Blauw guichelheil Bokkenorchis Bosboterbloem Bosdravik Brave hendrik Brede wolfsmelk Breed wollegras Bruinrode wespenorchis Dennenorchis Dreps Echte gamander Franjementiaan Geelgroene wespenorchis Geplooid vrouwenmantel Getande veldsla Gevlekt zonneroosje Glad biggenkruid Gladde zegge	Groene nachtorchis Groensteel Groot spiegelklokje Grote bosaardbei Grote leeuwenklauw Honingorchis Kalkboterbloem Kalketrip Karthuizeranjer Karwijselie Kleine ereprijs Kleine Schorseneer Kleine wolfsmelk Kluwenklokje Knollathyrus Knolspirea Korensla Kranskarwij Kruiptijm Lange zonnedaauw Liggende ereprijs Moerasgamander Muurbloem Naakte lathyrus Naaldenkervel Pijlscheefkalk	Roggelelie Rood peperboomje Rozenkransje Ruw pazelzaad Scherpkruid Schubvaren Schubzegge Smalle raai Spits havikskruid Steenbraam Stijve wolfsmelk Stofzaad Tenger distel Tenger veldmuur Trosgamander Veenbloembies Vliegenorchis Vroege ereprijs Wilde averuit Wilde ridderspoor Wilde weit Wolfskers Zandwolfsmelk Zinkviooltje Zweedse kornoelje
---	---	--

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstelling en ontheffingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10. Provincie Noord-Brabant verleent bijvoorbeeld geen vrijstelling voor een aantal soorten marterachtigen.

Naast dat het type vrijgestelde soorten verschilt per provincie, kan de grond waarop de vrijstelling geldt ook variëren tussen provincies. De vrijstelling hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Zo geldt de vrijstelling op basis het voorkomen of bestrijden van '...onnodig lijdende zieke of gebrekkige dieren' alleen in Flevoland en Utrecht. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Vrijstelling onder gedragscode

Een andere manier om vrijstelling te krijgen is door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierin staan gedragsregels om schade aan beschermde dieren en planten zoveel mogelijk te voorkomen bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De goedgekeurde gedragscodes staan op de website van RVO vermeld (<https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>). Let hierbij op dat voor soorten genoemd in artikel 3.1 en 3.5 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' geen geldige ontheffingsgrond is en deze activiteit daardoor niet valt onder de gedragscode. Hiervoor dient alsnog een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10)

Ontheffingsgronden	VR-soorten (Artikel 3.1)	HR-soorten, Bonn en Bern (Artikel 3.5)	Andere soorten (Artikel 3.10)
1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2. Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3. Opsomming van:	X	X	X
- volksgezondheid en openbare veiligheid			
- veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
- ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
- ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
- voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
- schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedures

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar

uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Bijlage II: locaties af te breken gebouwen

 Af te breken gebouw

Bijlage III: locaties lokroep steenuil

Bijlage IV: locaties cameravallen

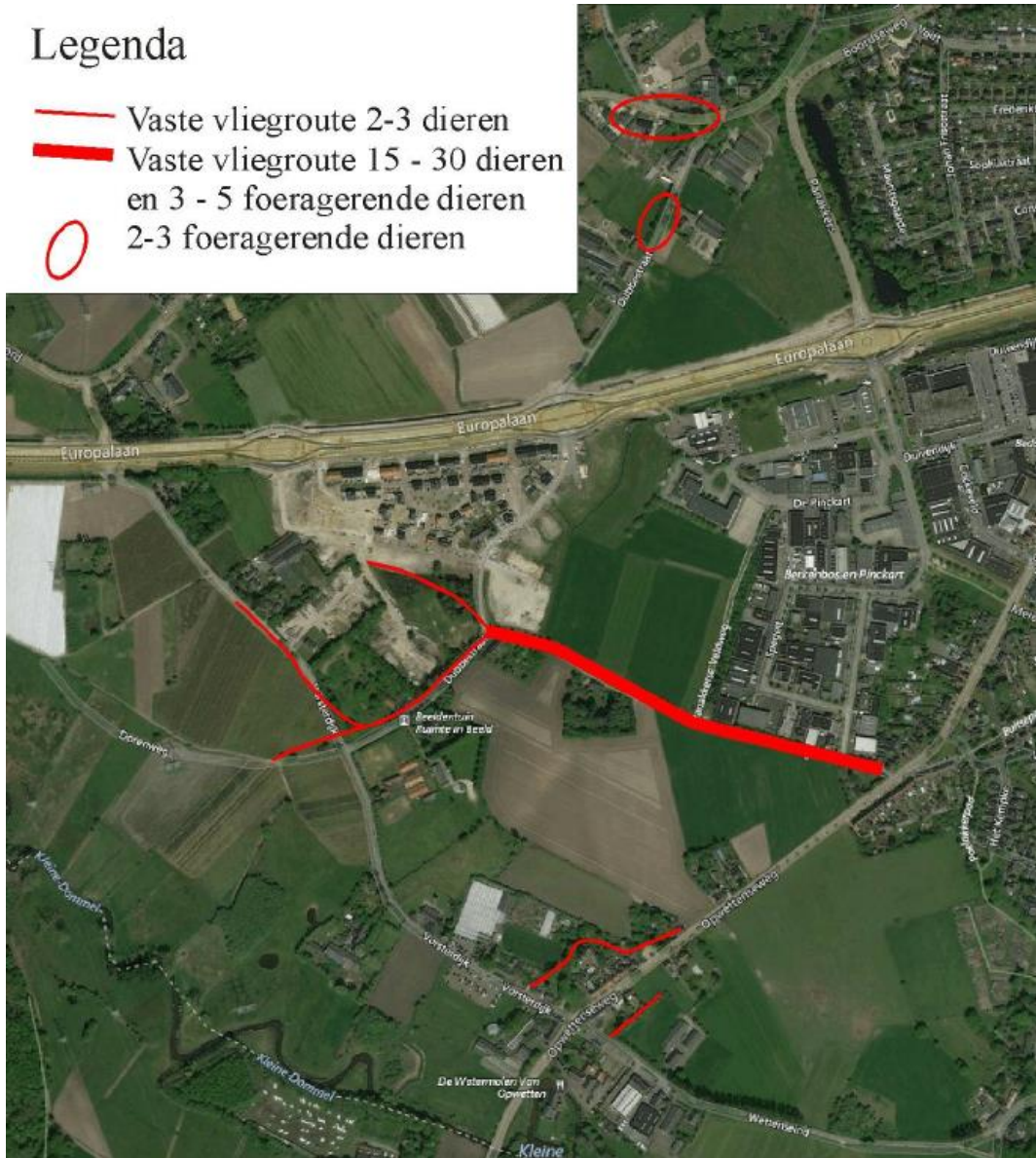

Locatie	beschrijving	Periode waarin de fotoval er stond
1	Onder afdak, afgeschermd met eternieten platen	16 mei – 31 mei 7 juni – 20 juni 4 juli – 19 juli
2	Naast bramenhaag	16 mei – 31 mei 7 juni – 20 juni 4 juli – 19 juli
3	Naast gemengde haag in tuin, afgeschermd met houten platen	7 september – 26 september
4	In gemengde haag net buiten de tuin	7 september – 26 september

Bijlage V: vliegroutes vleermuizen

Legenda

- Vaste vliegroute 2-3 dieren
- Vaste vliegroute 15 - 30 dieren
en 3 - 5 foeragerende dieren
- 2-3 foeragerende dieren

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.